

Potenciali plitve geotermalne energije v Sloveniji

Zabeležka delavnice, 19.6. 2018, Geološki zavod Slovenije, Ljubljana

Predstavitve (predstavitve/materiali so bili posredovani udeležencem)
Predstavitel analize potencialov plitve geotermalne energije, Simona Pestotnik – Geološki zavod Slovenije, Gašper Stegnar-IJS
Predvidena uporaba rezultatov za dolgoročno načrtovanje energetske politike, Matjaž Česen – IJS

Dolgoročne strateške usmeritve

V dokumentih (akcijskih načrtih in strategijah) je geotermalna energija pomembno področje, ki pa je zapostavljeno. Tudi podjetja in interesna združenja poudarjajo potrebo po dolgoročnih politikah, zavezah in ciljih. Kreatorji politike morajo ustvariti stabilne pogoje za 5-10 let, saj se podjetja ne morejo obračati iz danes na jutri.

V novem Državnem energetsko podnebnem načrtu, Dolgoročni strategiji za nizke emisije in drugih dokumentih bo to področje obravnavano. Če bomo želeli do leta 2050 doseči cilje, bomo morali izkoristiti prav vse ukrepe, zato je potrebno poznati potencialne.

GEOZ RS je pripravil pregled LEK-ov, glede vključevanja geotermalne energije. Razvidno je, da so nujne podlage na lokalni ravni. Skupna izhodišča bi morala biti nekoliko boljša. Izdelovalci LEKO-ov lokalnih vidikov v večini primerov ne raziščejo, uporabijo kar pavšalne podatke za Slovenijo.

Toplotne karte, karte sprejemljivosti

Uporabni nivo podatkov je bil posebej izpostavljen. Razvoj prostorskih kart je pomemben, saj jasno nakazuje konkurenco med tehnologijami in omogoča usmerjanje. Podatki so na razpolagi občinam in investitorjem, dajo informacijo kje lahko izkoriščajo geotermalno energijo in kje ne. Primeri dobre prakse iz tujine kažejo, da so zelo pomembni uradno dostopne karte sprejemljivosti z informacijami o tem, kje so potenciali in kje se jih lahko izkorišča, kje ne ter kje je pogoje za izkoriščanje potrebno preveriti.

MOL in GeoZS sodelujejo v evropskem projektu Geoplasma, rezultat bo karta geotermalnih potencialov za Mestno občino Ljubljano in vključitev v prostorski načrt... GeoZS sodeluje tudi na projektu Greta, obdelan je primer projekta za Cerkno, s tem bodo dobili bodo usmeritve, kako priti korak naprej.

Odloki o prioritetni rabi energentov

Potencialni investitorji ne dobijo subvencije Eko sklada na območjih, kjer Odlok o načrtu za kakovost zraka določa drugačen način ogrevanja (primer LJ). Odlok je prava pot, ampak so tudi problemi. Spet drugi so zagovarjali, da bi se moral investitor sam odločit, kateri energent bo uporabljal.

Stališča, ali so pri tem potrebne spremembe, so bila različna. Za zagotavljanje okoljskih ciljev odloki ščitijo tudi javne gospodarske službe distribucije energije.

V primeru sistemov daljinskega ogrevanja ta dva cilja načeloma nista v konfliktu, potrebno bi bilo pripraviti spodbude, pogoje za izkoriščanje geotermalne energije v okviru sistemov daljinskega ogrevanja. Tehnoloških rešitev je vedno več, ekonomsko je vprašljivo. Predstavljajo si za večje stavbe, za večje sisteme pa ne.

Spodbude in ovire

Področju izkoriščanja geotermalne energije je potrebno dati več poudarka s spodbudami. Podatki oz. informacije o geotermalni energiji so lahko uporabne pri programiranju sredstev Podnebnega sklada. Rabimo koncipiranje sredstev, da se pomaga vzpostaviti tehnološke rešitve ter doseže največji učinek za najmanj denarja.

Potrebno je tudi usmerjati izkoriščanje geotermalne energije v tehnologije, ki prinašajo tudi dodatne koristi oz. manjše obremenitve. Npr. sistemi izkoristek sistemov voda-voda in zemlja-voda so pri nizkih temperaturah veliko boljši kot sistemov zrak-voda in so zato s stališča zagotavljanja zadostnosti oskrbe z električno veliko bolj ugodne. Čas je da država pošlje tak signal, da se naredi razlika pri subvencioniranju.

V programu norveškega sklada so izpostavili geotermalno energijo. V pripravi so razpisi. Rabimo bolj sistemsko okolje, da bodo potenciali in rešitev postali bolj vidni vidijo potenciala ter ustrezen spodbujevalni okvir. Vrtanje je velik strošek.

Za sektor daljinske energetike je pomembno, da se morajo prejete spodbude odraziti v ugodni ceni toplotne energije. Če bodo uspeli zagotavljati ugodne cene, bodo lahko zagotovili zastavljene cilje.

Danes so koncesnine velika ovira za izkoriščanje geotermalne energije. Predstavljajo veliko strošek. Smo ena redkih držav, ki obračunava koncesnino na izkoriščanje geotermalne energije, čeprav gre za OVE. Primeri s področja izkoriščanja globoke geotermalne energije. Kljub izvedeni investiciji, vrtine stojijo, razmišlja pa se o izkoriščanju lesne biomase.

Potrebno bi bilo pristopiti podobno, kot se je pri uveljavljanju drugih tehnologij (za izkoriščanje lesne biomase, sončne energije) v Sloveniji. Pomembno je informiranje - da se naredi priročnik za področje geotermalne energije za investitorje.

Kako izkoristiti potencial v različnih sektorjih?

Analiza je pokazala, da je smiselno usmerjanje izkoriščanje geotermalne energije v večjih stavbah, kjer je izkoriščanje stroškovno najbolj učinkovito.

Potencial v javnih stavbah je velik, vse stvari pa terjajo svoj čas.

Pri izvajanju projektov v javnem sektorju v javno zasebnem partnerstvu (energetsko pogodbeništvu) je zelo pomembno merilo donosnost investicije. Zasebnik se za ne bo odločal, ne bo šel v posel, če bo donosnost nižja od 10%. V kolikor bi obstajal javni ESCO, tega problema ni. Smo v protislovni situaciji, saj so na voljo sredstva na Eko skladu, a čakamo, da bo zasebni investitor investiral v javne zgradbe.